

Motion till riksdagen

1988/89:U509

av Birger Schlaug m.fl. (mp)

Antarktis

Mot.
1988/89
U509–516

Sverige blev under 1988 konsultativ part i 1959 års Antarktisfördrag. Det innebär att Sverige inte längre bara är medlem i fördraget utan också ingår i en liten krets stater som utgör fördragets styrelse. För närvarande är det 22 stater.

Till Antarktisfördraget hör en mineralkonvention som Sverige undertecknat 1988. Enligt utrikesministern (riksdagen den 17 november) har Sverige möjlighet att förhindra att utvinning av mineraler sker i Antarktis. Utrikesministern hävdade dessutom att verksamhet "kan och skall stoppas om den hotar miljön, oavsett i vilket skede den befinner sig".

Det finns synnerliga skäl att hävda att all form av mineralutvinning i Antarktis skadar miljön – därför bör Sverige genom sin ställning stoppa all form av mineralutvinning i området.

Striden om Antarktis naturrikedomar har blivit alltmer hård – Brasilien och Japan har redan prospekterat ett flertal områden efter olja utmed kontinentalsockeln. Fler och fler länder nafsar efter naturtillgångar i världens enda nästan orörda område. Ett område vi som människor måste låta bli – dels på grund av vår egen generations forskning, dels till kommande generationers. Antarktis ömtåliga ekosystem klarar inte vare sig oljeborrning eller mineralutvinning.

Forskningen i Antarktis ökar kunskapen och förståelsen för förändringar som påverkar både människan och den globala miljön. Upptäckten av växthuseffektens följder och ozonlagrets minskning är några exempel på forskningsprojekt.

Eftersom Antarktis inte tillhör någon enskild stat lyder de som vistas i området under hemlandets lagar. Eftersom Sverige har gjort gällande att omsorgen om miljön skall vara det tyngsta skälet för svenskt engagemang är det rimligt att åtgärder vidtas som reglerar svenska företags och medborgares agerande i Antarktis. Genom en dylik lagstiftning skulle dessutom Sveriges trovärdigheten öka och undanröja alla misstankar om kommersiella skäl till Sveriges engagemang.

Antarktis hotas. Av kommersiella intressen, att nationalistiska intressen, av krigsintressen. Antarktis får inte ses som en tillväxtpotential där stater och transnationella företag blundar inför det faktum att all typ av exploatering får till följd negativa och långsiktiga miljöskador. Antarktis måste därför bli en internationell världspark utan någon som helst miljöskadlig verksamhet och fri för alla för forskning inom de ramar som hänsyn till natur sätter.

Hemställan

Mot. 1988/89
U509

Med anledning av ovanstående yrkar vi

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen sagts om att Sverige skall arbeta för att Antarktis blir en världspark,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen sägs om vikten av att Sverige motsätter sig all typ av mineralutvinning genom att använda den i motionen nämnda veto-rätten,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen sägs om svensk lagstiftning för att reglera svenska företags och medborgares handlande i Antarktis.

Stockholm den 22 januari 1989

Birger Schlaug (mp)

Kaj Nilsson (mp)

Carl Frick (mp)